

ІВАНОВ Євген,

*здобувач вищої освіти освітнього ступеня
«Бакалавр» Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

*Науковий керівник: **КАРАПУЗОВА Наталія,**
кандидатка педагогічних наук, професорка
кафедри початкової освіти Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ У ПЕРШОКЛАСНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО ОБЕРНЕНІ ЗАДАЧІ

Велику роль у процесі навчання молодших школярів відіграють математичні задачі. Вони сприяють кращому осмисленню теоретичного матеріалу, його запам'ятовуванню, дають можливість пов'язувати процес навчання математичної змістової лінії з життям, формувати практичні уміння та навички, виконувати найпростіші навчальні дослідження, виховувати в учнів активність, самостійність мислення, наполегливість та інші позитивні риси. До проблеми навчання учнів початкових класів зверталися відомі методисти: М. Богданович, Я. Король, Н. Листопад, О. Онопрієнко, С. Скворцова та інші.

В умовах НУШ ця проблема набуває особливої актуальності. Змістова лінія «Математичні задачі і дослідження» наповнена різними видами простих та складених задач та спрямована «на формування в учнів здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв'язуються із застосуванням математичних методів» на матеріалі сюжетних задач [2].

Однак, не всі поняття цієї змістової лінії є легкодоступними для молодших школярів. Як показали результати спостереження та особистий досвід роботи близько 80 % учнів важко сприймають поняття оберненої задачі, більше половини учителів мають труднощі у процесі формування умінь першокласників складати обернені задачі.

Методику введення поняття про обернену задачу глибоко розкрито ученими С. Скворцовою та О. Онопрієнко. Поняття «обернена задача» вводиться на прикладі порівняння задачі на знаходження суми та задачі на знаходження невідомого доданка. Автори пропонують учням проаналізувати чим схожі ці дві задачі і чим відрізняються, радять виписати числа задач й пояснити, що означає кожне число та встановити взаємозв'язок між ними з подальшим складанням ще однієї оберненої задачі. Учням пропонується пам'ятка «Складаю взаємно обернені задачі: 1) виписую числа задачі і пояснюю кожне число; 2) замінюю одне із даних чисел знаком питання; 3) складаю задачу, у якій запитується про це значення» [1].

Взявши за основу ці цінні методичні рекомендації ми спробували сформулювати поняття обернених задач як таких, що мають однаковий сюжет, однакові числові дані, але в одній задачі певне число є відомим, а у іншій воно невідоме. Учням наголосили, що задача до якої складаємо обернену є прямою. Розв'язуючи обернені задачі до даної прямої ми отримуємо число, яке було відомим у прямій задачі.

Допомогло у формуванні уявлень про обернені задачі побудова таблиці з трійкою задач, яка демонструвалася на екрані, де у першому стовпчику були записані одна під іншою пряма та дві обернені до неї задачі, у другому – послідовність чисел у змісті кожної задачі (невідоме число позначали як «?») та пояснення, на що вказує кожне з них.

У подальшому процес складання обернених задач до нового виду прямої простої задачі супроводжувався побудовою та глибоким аналізом аналогічної таблиці. Учні із задоволенням заповнювали такі таблиці спочатку з допомогою учителя, а потім самостійно. Процес складання обернених задач до даної став зрозумілим та цікавим для першокласників.

Список використаних джерел:

1. Скворцова С. О., Онопрієнко О. В. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах

інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків: «Ранок», 2019. 352 с.

2. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 НУШ. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

ІЛІЙЧУК Любомира,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри початкової освіти Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника*

ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ІНДИКАТОР ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НУШ

Ефективне функціонування освітньої сфери й впровадження інноваційних стратегій її модернізації є підґрунтям для інтенсивного розвитку інших сфер суспільного життя і майбутнього країни загалом, оскільки саме освіта покликана швидко та адекватно реагувати на виклики сьогодення. З огляду на це в останні десятиліття значно зросла зацікавленість освітянської спільноти до питань організації освітнього середовища закладів освіти на інноваційних засадах. Це є виправданим, оскільки така організація освітнього середовища впливає на ефективність, якість та оптимальність освітнього процесу, творчий розвиток усіх його учасників і здатність закладів освіти до стійких інноваційних перетворень [2, с. 908]. Беззаперечно, що освітнє середовище має вирішальний вплив на формування і розвиток особистості. Це стимулює впровадження освітніх реформ у контексті інноваційної діяльності закладів освіти, дослідження особливостей і структурних компонентів інноваційного освітнього середовища як важливого індикатора якості організації освітнього процесу. Особливо актуальним це питання стало в умовах реалізації Концепції Нової української школи, коли